

krótko

Sacrum in Musica

BIELSKO-BIAŁA. Już od jutra rusza dziewiąty festiwal „Sacrum in Musica”. Koncerty muzyki sakralnej codziennie o 18.00 – w kościele na os. Karpackim, w Domu Muzyki BCK, w kościele ewangelickim przy pl. Ks. Lutra i w kościele św. Andrzeja Boboli. Zapraszamy!

Relikwie matki

KĘTY. Dziękczynienie za beatyfikację bł. Celiny Borzęckiej, uroczyste powitanie relikwii błogosławionej i poświęcenie dedykowanego jej witraża odbędzie się w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kętach Osiedlu 16 kwietnia o 17.00.

„Wałasi i Lasoniowie” pamięci Jana Pawła II

„Wołanie” w Juszczynie

Koncert pt. „Wołanie”, poświęcony pamięci Jana Pawła II, odbył się 5 kwietnia w kościele pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Juszczynie na Żywiecczyźnie.

Koncert poprzedziła Msza św. w intencji rychłej beatyfikacji Ojca Świętego.

– Znamy się ze Zbyszkim Wałachem od lat i niezmiennie podziwiamy muzykę jego kapeli – „Wałasów”. Postanowiliśmy ściągnąć ich na Żywiecczyznę, by tu zaprezentowali swój najnowszy program – mówi Jadwiga Jurasz z Wieprza, która była jednym z pomysłodawców koncertu. Dlaczego Juszczyna? – Chcieliśmy spotkać się w drewnianym kościele. Nasz pomysł bardzo życzliwie wsparł proboszcz tej parafii ks. kan. Kazimierz Buba – tłu-

Wałasi i Lasoniowie – takiego koncertu w juszczynskiej świątyni jeszcze nie było

maczy Jadwiga Jurasz. Sześcioposobową grupę „Wałasi i Lasoniowie” tworzą muzycy ludowi i klasyczni. Filarem tych pierwszych jest wspomniany już Zbigniew Wałach oraz Jan Kaczmarzyk z beskidzkiej Trójwsi. Muzyków klasycznych reprezentują bracia Lasoniowie z Katowic: skrzypek Krzysztof i grający

na wiolonczeli Stanisław. W Juszczynie zaprezentowali program „Wołanie”, którego utwory stanowią niezwykle mieszaną muzykę ludową z najróżniejszych stron i utworów klasycznych.

Na zakończenie muzycy zaśpiewali pieśń „Ojcowski dom”, a wspólnie z wiernymi „Barke”. **ak**

21. Festiwal Piosenki Religijnej Andrychów 2008

Laury dla Roczyn

KS. JACEK M. PĘDZIWIAT

Roczynianka Marta Mikuła w grupie młodszych wykonawców, a w kategorii młodzieżowej zespół „Jubilate” (również z Roczyn) to triumfatorzy tegorocznego 21. Festiwalu Piosenki Religijnej Andrychów 2008.

Na scenie Centrum Kultury i Wypoczynku, które było głównym organizatorem festiwalu, wystąpiło 40 wykonawców z południowej Polski – od Nowego Sącza poprzez Kraków, aż po Bielsko-Białą. Przesłuchania konkursowe odbyły się 3 i 4 kwietnia.

Poziom tegorocznych wykonawców był tak wysoki, że werdykt wydano po burzliwych dyskusjach. Sędziowie wysoko ocenili także występy

Agnieszki Kruczek, Joanny Batko, Katarzyny Strojny, Dawida Prusa i Iwony Pierzchały. Miejsca na podium nie zabrakło dla zespołów: Genesis, Andantino, Wiolinki, Boanerges, Blask, scholi z Brzeszcz, wreszcie Małe Aniołki i Cantamus.

W niedzielę 6 kwietnia odbył się koncert laureatów. Widownię ujął nastrojowy występ dysponującej wspaniałym głosem Marty Mikuły. Jej mama – Maria – od dwóch lat prowadzi scholę „Jubilate” w parafii św. Urbana w Roczynach. Ta – również zwycięska – formacja, złożona z uczennic gimnazjum i szkół średnich, śpiewem towarzyszy liturgii. Zwycięstwo w andrychowskim festiwalu to pierwszy na taką skalę sukces zespołu. **ks. jmp**

Marta Mikuła z mamą oraz schola „Jubilate” z Roczyn

Świąteczko z Trójwsi

ISTEBNA. Do końca maja w Gminnym Ośrodku Kultury w Istebnej będzie czynna wystawa prac artystów Trójwsi pt.: „Wędrowni Jana Pawła II”. Wernisaż wystawy odbył się z okazji 3. rocznicy śmierci Jana Pawła II. W związku z rocznicą, wolontariusze VIDES oraz stypendyści Fundacji Dzieła Nowego Tysiąclecia wraz z siostrami salezjankami przygotowali program, który obejmował modlitwę i przedsięwzięcia kulturalne: pantomimę w wykonaniu młodzieży, koncert kapeli Wałasi & Lasoniowie oraz Józefa Skrzeka. Spotkanie zakończyło „Świąteczko do nieba” i modlitwa o beatyfikację Jana Pawła II. **im**

Korony dla Królowej Beskidów

SZCZYRK. Mieszkańcy Szczyrku wraz z księżmi salezjanami wyruszyli do Rzymu na pielgrzymkę, w czasie której 9 kwietnia Papież Benedykt XVI poświęcił korony dla Matki Bożej Królowej Beskidów z obrazu obecnego w szczyrkowskim sanktuarium na Górcie. Korony są odwzorowaniem tych, które Jan Paweł II ofiarował Ikonie Jasnogórskiej jako wotum wdzięczności za pontyfikat. Powstały także dzięki pielgrzymom, którzy zostawili obrączki, pierścionki, bransolety, proszki, by zostały one wtopione w koronę-wotum. Znalazł się tam także m.in. złoty pierścion z herbem Szczyrku oraz pierścion biskupa Tadeusza Rakoczego, przekazany mu przez Jana Pawła II. Uroczystość koronacyjna koronami papieskimi odbędzie się 21 września br. **im**

Jadwiga Klimonda

Osoby niepełnosprawne są szczególnie blisko Chrystusa Cierpiącego, więc nie powinno dziwić, że chcą wędrować do Pana razem z Ojcem Świętym, który swoim życiem zostawił niezwykły przykład przyjęcia cierpienia. Staramy się w stowarzyszeniu realizować jego wskazówki, skupiając się nie tylko na własnych potrzebach, ale służąc też innym. Pamiętamy, że tylko życie poświęcone innym warte jest przeżycia. Chcemy, by wraz z nami inni byli też blisko Pana. Otrzymaliśmy tę łaskę, że mogliśmy organizować ten szczególny maraton: bieg „Ogień Lolek”, który prowadził spod papieskiego pomnika w Bielsku-Białej przez parafie powiatu bielskiego i żywieckiego na Matyskę w Radziechowach. Pomagała nam ogromna liczba sprzymierzeńców, wolontariuszy. Myślę, że ten niewidoczny ogień zapłonął w sercach.

Ze stowarzyszenia „Dzieci Serc” z Radziechów

Modlitwa w deszczu i śniegu

GROŃ JANA PAWŁA II. Ogień Lolka dostarczono także na Groń Jana Pawła II, gdzie blisko 500-osobowa grupa miłośników gór uczestniczyła we Mszy św. i mimo ulewnego deszczu ze śniegiem czuwała na modlitwie do 21:37, kiedy to od watykańskiego ognia rozpalono trzymetrowej wysokości ognisko. W podobny sposób uczczono także rocznicę przejścia Jana Pawła II do domu Ojca na Golgocie Beskidów oraz w wielu innych miejscach diecezji.

KS. JACEK M. PĘDZIWIATR

Młodzi przewodnicy

ALINA ŚWIEŻY-SOBEŁ

W Żabnicy z młodymi modliła się cała parafia

ŻABNICA. Przy kapliczce Matki Bożej mieszkańcy modlili się spontanicznie tuż po śmierci Jana Pawła II. Dziś jest w niej popiersie Papieża i jego fotografie, a w kolejne rocznice rozpoczyna się tu nabożeństwo Drogi Krzyżowej, które pod okiem pomysłodawczyni – Elżbiety Kupczak-Krzus – przygotowują dzieci oraz młodzież. – Pierwszy raz szliśmy inną trasą, kończąc przy kapliczce. To była inicjatywa młodych, ale gdy okazało się, ile osób dołączyło do nas, postanowiliśmy tę tradycję podtrzymać – tłumaczy Ela Kupczak. – Również w tym roku bardzo pięknie młodzi poprowadzili tę modlitwę, w której uczestniczyła ogromna liczba rozmodlonych ludzi. Na zakończenie w parafialnym kościele ulubione melodie Jana Pawła II zagrała parafialna orkiestra. **mb**

1 procent dla DOWR

BIELSKO-BIAŁA. Wśród organizacji pożytku publicznego, które można wskazać, jako te, którym chcemy przekazać 1 procent podatku, jest Diecezjalny Ośrodek Wspierania Rodziny.

DOWR. Po wyliczeniu, ile podatku będziemy mieli do zapłacenia w tym roku, w ostatnich rubrykach zeznania podatkowego wpisujemy nazwę i numer, pod jakim widnieje w Krajowym

Rejestrze Sądowym organizacja, której chcemy przekazać 1 proc. należnego podatku. W przypadku DOWR to: Stowarzyszenie Diecezjalny Ośrodek Wspierania Rodziny, numer KRS 000011312.

GOŚĆ BIELSKO-ŻYWIECKI
bielsko@goscniezdzielny.pl

ADRES REDAKCJI:
ul. Zeromskiego 5-7, 43-300 Bielsko-Biała
TELEFON/FAKS 033 812 51 39
REDAGUJĄ: Alina Świeży-Sobel – dyrektor oddziału, Urszula Rogólska, asystent kościelny – ks. Jacek M. Pędziwiatr

Bądźmy bliżej Boga

BIELSKO-BIAŁA. Tłumy wiernych uczestniczyły 2 kwietnia w uroczystościach, zorganizowanych w 3. rocznicę śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II. Zainaugurowała je Msza św., odprawiona w kościele NSPJ przez bp. Tadeusza Rakoczego w asyście 30 kapłanów. Przypominając chwile sprzed trzech lat, ksiądz biskup zaapelował: – Bądźmy bliżej Boga bogatego w miłosierdzie. Niech to papieskie przesłanie pozostanie najpiękniejszym pokłosiem jego świętego pontyfikatu. Oprawę muzyczną Mszy św. zapewniły Bielski Chór Kameralny i Chór Akademii Techniczno-Humanistycznej z solistami Barbarą Bałdą i Bogdanem Desoniem oraz Bielska Orkiestra Kameralna. Po Mszy św. odbył się koncert „Pieśni, które umiłował Jan Paweł II” w wykonaniu zespołów „Bielsko” i „Jarzębinki” z udziałem Kapeli Góralskiej zespołu „Bielsko”.

Wśród uczestników uroczystości wyróżniała się Kompania Honorowa 18. Bielskiego Batalionu Desantowo-Szturmowego, poczty sztandarowe organizacji kombatanckich i społecznych oraz harcerze z pochodniami. Spotkanie zakończyło się o godz. 21.37 modlitwą pod papieskim pomnikiem na dziedzińcu kurii bielsko-żywieckiej. **ak**

ŻYWIEC. W Żywcu modlitwy o beatyfikację Jana Pawła II

rozpoczęła Koronka do Bożego Miłosierdzia o godz. 15.00. Różaniec i wieczorna Msza św. zainaugurowały czuwanie modlitewne, które zakończyła modlitwa przy konkatedralnej dzwonnicy. Tutaj znajduje się pomnik Jana Pawła II, upamiętniający jego wizytę w Żywcu w 1995 r.

OŚWIĘCIM. Dżdżysta aura, bardzo podobna do tej, jaka przywitała 13 lat temu Jana Pawła II w Skoczowie, nie odstraszyła również uczestników Białego Marszu, który przeszedł dla upamiętnienia Papieża Polaka ulicami Oświęcimia. Tę wyjątkową peregrynację, rozpoczętą przy krzyżu papieskim na Żwirowisku, zakończyła modlitwa w kościele św. Maksymiliana. Podobna procesja przeszła ulicami Andrychowa z kościoła św. Macieja pod pomnik Jana Pawła II na osiedlu noszącym Jego Imię.

CIESZYN. W kościele św. Marii Magdaleny spotkanie w 3. rocznicę odejścia Papieża Jana Pawła II do domu Ojca rozpoczęła Msza św. w intencji jego beatyfikacji. Następnie Klub Inteligencji Katolickiej przedstawił montaż słowno-muzyczny, poświęcony Papieżowi, a grupa „Radość” Odnowy w Duchu Świętym poprowadziła czuwanie modlitewne. Tuż przed 21.37 wierni rozważali tajemnicę Zmartwychwstania Różańca Świętego.

Ogień pamięci na Podbeskidziu

„FIACCOLA DI LOLEK” – CZYLI Ogień Lolk zapalony od święcy przy grobie Jana Pawła II przyniosła na Podbeskidzie 23-osobowa grupa biegaczy z Włoch pod kierunkiem ks. kan. Jarosława Cieleckiego. Wędrowkę po naszej diecezji płomień rozpoczął 2 kwietnia od Krzyża Trzeciego Tysiąclecia na starobielskim wzgórzu Trzech Lipiek. Stąd przeniesiono go do kościoła NSPJ. Tu gości z Włoch przywił biskup Tadeusz Rakoczy. – Pobieglbym z wami, ale skończyłem właśnie 70 lat i pewno bym nie nadażył za wami. Poza tym powinienem być tu wieczorem na diecezjalnych obchodach tej rocznicy – powiedział ksiądz biskup, udzielając biegaczom błogosławieństwa. – Podjęliśmy bieg z płomieniem, by, powtarzając za Janem Pawłem II, powiedzieć innym: nie lękajcie

się zdobywać nowych przestrzeni dobra – wyjaśnił ks. Cielecki. Po nabożeństwie do Miłosierdzia Bożego od „Fiaccola di Lolek” zapalono znicze przy pomniku Jana Pawła II na dziedzińcu kurii diecezjalnej. Stąd sztafeta dzieci niepełnosprawnych, harcerzy oraz biegaczy pobiegła z płomieniem przez Bielsko-Białą i kolejne miejscowości do Radziechów, pod krzyż na Gólgocie Beskidów. Włoscy sportowcy przywieźli na Podbeskidzie także poświęconą przez Benedykta XVI kopię obrazu Matki Bożej z Niegowici – parafii, w której ks. Karol Wojtyła pracował jako neoprezbiter na przełomie lat 1948 i 1949. Tutaj między innymi zainicjował budowę kościoła, który konsekrował w 1966 roku już jako metropolita krakowski.

ks.jmp,ak

■ R E K L A M A ■

MED CENTRUM
PRYWATNA KLINIKA STOMATOLOGICZNA

protezy
elastyczne
z zębami Integral

stomatologia
estetyczna

leczenie
i usuwanie
zębów w narkozie

Katowice – tel.: (032) 352 56 50
Bytom – tel.: (032) 282 80 80
Bielsko-Biała – tel.: (033) 822 73 53
e-mail: poczta@medcentrum.pl
www.medcentrum.pl

CERTYFIKAT
ISO 9001:2000

Moje miejsce w małej ojczyźnie

Poszukiwacze historii

W miłości do małej ojczyzny odbija się miłość do ojczyzny wielkiej – podkreślała Anna Chowaniak, członek Towarzystwa Miłośników Kęt, podczas uroczystości wręczenia nagród uczestnikom konkursu „Moje miejsce w małej ojczyźnie”.

Mają po kilkanaście lat. Ale już wiedzą, że historii można się uczyć nie tylko z podręczników. Dzięki konkursowi ogłoszonemu przez Dom Kultury pod tytułem „Moje miejsce w małej ojczyźnie”, wyruszyli na swoje małe wyprawy badawcze – odkrywali tajemnice pomników kultury materialnej ziemi kęckiej oraz zabytków kultury duchowej – rodzinne wspomnienia, utrwalające sposób życia przodków i tradycje.

Prace konkursowe oceniała komisja w składzie: Joanna Kłęczar z muzeum w Kętach, Irena

Laureatki kęckiego konkursu „Moje miejsce w małej ojczyźnie”

Drożdżik – przewodnicząca Towarzystwa Miłośników Kęt oraz Zofia Baścik – polonistka. Joanna Kłęczar podkreślała, że poziom merytoryczny konkursu był wysoki, trudno było wybrać zwycięzców. Ale to nie zwycięstwo było najważniejsze. – Podjęliście wielki trud odkrywania waszych małych ojczyzn. Musieliście dotknąć historii, zastanowić się, co jest dla was istotne w najbliższym otoczeniu. I to już zostanie w waszych głowach i sercach – mówiła prowadząca spotkanie Marta Mydlarz.

Niemal wszystkie laury przypadły młodzieży z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Nowej Wsi.

Podziękowanie skierowano więc też na ręce Agaty Mazur – nauczycielki, która przygotowywała do konkursu aż 8 uczniów.

Pierwsze miejsce przyznano Karolinie Wróbel, drugie Mateuszowi Patule i Katarzynie Mrózek, trzecie Igorowi Kasproskiemu, Paulinie Handzlik i Karolinie Janosz – wszyscy z Nowej Wsi. Wyróżniono: Kamila Zarebę i Patrycję Wadoń z Nowej Wsi oraz Mateusza Płonkę z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bulowicach.

W spotkaniu wzięła także udział Anna Chowaniak – była dyrektor muzeum w Kętach oraz członek TMK. **im**

Śp. ks. kan. Stanisław Czulak

Jeden z ośmiu

30 marca zmarł ks. kan. Stanisław Czulak, proboszcz m.in. w Wieprzu k. Andrychowa, a następnie penitencjarz w Rzykach, Andrychowie i Bulowicach. Był jednym z ośmiu blisko spokrewnionych kapłanów, pochodzących z Międzybrodzia Bialskiego.

Uroczystości pogrzebowe ks. Czulaka odbyły się w sobotę 5 kwietnia w jego rodzinnej parafii. Ks. Czulak miał 83 lata. Odszedł po wieczną nagrodę do Pana w 55. roku kapłaństwa.

Pochodził z wyjątkowo obdarowanej łaską powołania rodziny: miał dziewięcioro rodzeństwa – cztery siostry i pięciu braci, z których kolejni trzej również zostali kapłanami. Ponadto czterech bliskich kuzynów ks. Czulaka wybrało również służbę Bogu w kapłaństwie, nie tylko w ramach duszpasterstwa diecezjalnego, ale także w szeregach zgromadzenia księży pallotynów. Zresztą w ich gimnazjum w Wadowicach, jeszcze przed wojną, swoją edukację rozpoczął ks. Stanisław. W latach okupacji ukrywał się w rodzinnym domu przed wywiezieniem

na przymusowe roboty do Niemiec. Po wojnie ukończył liceum w Bielsku-Białej. Święcenia kapłańskie przyjął w Krakowie w 1953 r.

Pierwszą placówką jego posługi duszpasterskiej było sanktuarium Gaźdżiny Podhala w Ludźmierzu. Doświadczony krzyżem choroby od połowy lat 80. zrezygnował z obowiązków proboszczowskich, włączając się w pomoc duszpasterską w kolejnych parafiach. Ostatnie dwa lata przeżył w Domu Księżych Emerytów w Bielsku-Białej.

ks. jmp

DA zaprasza

Akademicka pielgrzymka

Diecezjalny duszpasterz akademicki ks. dr Wiesław Greń zaprasza studentów i ich profesorów od 25 do 27 kwietnia na 72. Pielgrzymkę Akademicką na Jasną Górę.

Pielgrzymkowe spotkania rozpoczną nabożeństwo w Kaplicy Cudownego Obrazu i Droga Krzyżowa na wałach – w piątek od 20.30. W sobotę 26 kwietnia od 10.00 przewidziany jest cykl wykładów, konferencji i koncertów ewangelizacyjnych. W tych spotkaniach wezmą udział m.in. ks. Piotr Pawlukiewicz, o. Jan Andrzej Kłoczowski, Jerzy Stuhr. Wystąpi Teatr ITP z Lublina i zespół „40 synów i 30 wnuków jeżdżących na 70 ośletach”, a Jerzy Zelnik recytować będzie poezje Zbigniewa Herberta.

Pielgrzymi wezmą też udział w modlitwie o pokój dla świata, adoracji Najświętszego Sakramentu. O 21.00 rozpocznie się Apel Jasnogórski przed szczytem, a o 21.30 – Msza św. z homilią, którą wygłosi abp Kazimierz Nycz. Po nocnym czuwaniu Eucharystii, sprawowanej na zakończenie pielgrzymki – w niedzielę o 9.00 – przewodniczyć będzie bp Marek Jędraszewski.

Zapisy chętnych przyjmuje ks. Wiesław Greń, tel. 607 037 488, e-mail: grenwieslaw@onet.pl. ■

Na anielskiej fali 90,2 FM

Radio Anioł
Beskidów
ul. Św. Jana
Chrzyciela 14
43-346 Bielsko-
-Biała

tel.: 033 821 20 00
nr konta bankowego:
35 1020 1390 0000 6002
0168 0446
www.radio.diecezja.
bielsko.pl
„Gość Niedzielny”
w Aniele Beskidów –
w każdą sobotę o 9.00
i 19.00.

sam wybierz promocję kredytu 9,9% lub 3 miesiące bez rat

Zapraszamy do placówek eurobanku:

- Bielsko-Biała: ul. 11 Listopada 1; ul. Matejki 2; CH Sarni Stok, ul. Sarni Stok 2; Galeria Sfera, ul. Mostowa 5 • Bytom: CH Plejada, al. Jana Nowaka Jeziorańskiego 25; CH M1, ul. Strzelców Bytomskich 96; ul. Dworcowa 1 • Chorzów: ul. Wolności 41
- Cieszyn: ul. Stary Targ 6 • Czechowice-Dziedzice: ul. Piłsudskiego 10
- Czerwionka Leszczyny: ul. Parkowa 3 • Gliwice: Tesco, ul. Łąbedzka 26; ul. Zwycięstwa 12
- Jaworzno: ul. Rynek Główny 2 • Katowice: ul. Warszawska 1; Pl. Miarki 8; ul. 3 Maja 21; CH Trzy Stawy, ul. Pułaskiego 60; CH Silesia City Center, ul. Chorzowska 107
- Knurów: ul. Niepodległości 16 • Mikołów: CH Auchan, ul. Gliwicka 3
- Mysłowice: ul. Grunwaldzka 11 • Piekary Śląskie: ul. Wyszyńskiego 13 • Pszczyna: Rynek 18
- Racibórz: ul. Długa 20 • Ruda Śląska: ul. Wolności 20; ul. Niedurnego 35
- Rybnik: Real, ul. Kotucza 100; Rynek 9 • Rydułtowy: ul. Ofar Terroru 40
- Siemianowice Śląskie: ul. Świerczewskiego 20 • Świętochłowice: ul. Bytomska 11
- Tarnowskie Góry: ul. Krakowska 8 • Tychy: ul. Grota Roweckiego 61; ul. Budowlanych 38
- Wodzisław Śląski: ul. Kubsza 28 • Zabrze: ul. 3 Maja 5; CH Platan, Plac Teatralnych 12
- Żory: Rynek 21a • Żywiec: ul. Kościuszki 33a.

zadzwoń

95 23

 eurobank

Koszt jak za połączenie lokalne wg stawki operatora.
Promocje ważne do 31.05.2008 r. RRSO dla kredytu 3000 zł w 24 ratach
wynosi od 16,17%. Karencja obejmuje kredyty rozłożone na maks. 24 raty.

Wiedzieliśmy niewiele

PATRYCJA GÓRĘCKA

– Duże wrażenie zrobiła na mnie wizyta w muzeum Auschwitz-Birkenau. W ramach

Festiwału Kultury Żydowskiej jednym z moich zadań było wykonanie ciasta według przepisów kuchni żydowskiej i praca w zespole redakcyjnym, który przygotowuje broszurę o tym przedsięwzięciu.

KORNELIA KUCHARSKA

– Kiedy byliśmy w Oświęcimiu, widziałam młodych Żydów, którzy szli ze swoją flagą. To odważne

przyznawanie się do swojej narodowości zwróciło moją uwagę – czy my też byśmy tak potrafili z dumą nieść flagę polską? Kolejne dni festiwału były dla nas świętą lekcją kultury narodu, który kiedyś był także znaczącą częścią kultury Cieszyna.

JUSTYNA GAZDA

– Bardzo podobała mi się prezentacja o Kobiatach w Biblii. Biblia to korzenie naszej wiary

chrześcijańskiej, ale i doskonały przewodnik dla naszego życia współczesnego. To sobie mocno uświadomiłam.

KUBA DOBROSZEK

– Prowadziłem blog poświęcony festiwalowi. Zainteresowałem się bardzo muzyką

żydowską i włączyłem w przygotowanie prezentacji o niej. Festiwal przybliżył nam kulturę żydowską, o której dotąd wiedzieliśmy naprawdę niewiele.

To też przyja

Podczas Szkolnego Festiwału Kultury Żydowskiej sale wykładowe pękały w szwach

TO PAPIEŻ MIAŁ WŚRÓD ŻYDÓW PRZYJACIÓŁ na całe życie??? – co niektórzy licealiści otwierali szeroko oczy ze zdumienia. Trzecia rocznica śmierci Jana Pawła II w cieszyńskim LO im. M. Kopernika zbiegła się z 1. Szkolnym Festiwalem Kultury Żydowskiej i **stała się doskonałą okazją do poszukiwania tego, co łączy Żydów i chrześcijan.**

tekst i zdjęcia

URSZULA ROGÓLSKA

urogolska@goscniedzielny.pl

P przed rokiem cieszyńscy licealiści pojechali na wyprawę do Krakowa. Byli z nimi ich nauczycielki: polonistka Gabriela Urbaś i katechetka Dorota Kania. Na krakowskim Kazimierzu, gdzie licealiści zwiedzali miejsca związane z historią mieszkających tu niegdyś Żydów, ta myśl pojawiła się po raz pierwszy: – Żydzi mają swoje tradycje, tak jak i my, chrześcijanie, mamy swoje – opowiada Gabriela Urbaś. – Modlą się, tańczą, śpiewają, przygotowują swoje charakterystyczne potrawy. Przez lata byli

mocno związani z naszą kulturą. Tutaj żyliśmy razem. Mówimy o nich „starsi bracia w wierze”. Ale co o nich wiemy?

– W tym też czasie przeczytałam artykuł o Zgromadzeniu Sióstr Matki Bożej Syjonu, o tym, że jest ono pomostem między katolikami i wyznawcami judaizmu. W 2002 r. Europejski Kongres Żydów uhonorował to zgromadzenie „Menorą pokoju”, nagrodą przyznawaną „pionierom dialogu żydowsko-katolickiego w Europie”. Cały też czas miałam w pamięci serdeczny stosunek Papieża Jana Pawła II do przedstawicieli innych religii, w tym także historii jego przyjaźni z Jurkiem Kulgerem z Wadowic. Im lepiej poznajemy korzenie, tym lepiej zrozumiemy

my naszą tożsamość. Tak rodził się zamysł zorganizowania w naszym liceum Festiwału Kultury Żydowskiej.

Między religiami

Trzeba było opracować program i znaleźć wykładowców. Pomocą od razu służyło powołane w szkole Stowarzyszenie „Amicus Copernicus”, pomogło starostwo cieszyńskie, tutejsze muzeum, przedstawiciele Kościoła ewangelicko-augsburskiego i Gmina Wyznaniowa Żydowska z Bielska-Białej.

– Okazało się, że festiwal może być także okazją do spotkania ekumenicznego, międzyreligijne-

■ R E K L A M A ■

Azbest, acekol, eternit demontaż, utylizacja na terenie Śląska

Autoryzowany Zakład Ogólnobudowlany S.C.
Danuta i Piotr Gawlikowie
Cieszyn, ul. Kresowa 27

tel. 0 792 013 569
lub 033 858 20 18

cielo Papieża

go – dodaje Dorota Kania. – Nasi uczniowie mieli okazję poznać na prawdę wybitnych przedstawicieli różnych wyznań i religii, mieszkających na naszym terenie.

Od początku obowiązków organizatorów przejęli pierwszoklasiści, których wychowawczynią jest Gabriela Urbaś.

Festiwal rozpoczęła wizyta w muzeum byłego obozu Auschwitz-Birkenau, gdzie obejrzeni prezentację „O tych, którzy wygrali z drutami”. – Poznawanie historii i kultury Żydów rozpoczęliśmy od najstraszniejszego epizodu od początków ich istnienia. Dzięki tej wycieczce zyskaliśmy odniesienie, które pozwoliło nam lepiej zrozumieć ich życie. Jego różne aspekty przybliżyły nam kolejne dni festiwalu – wyjaśnia Kuba Dobroszek, który prowadził blog poświęcony festiwalowi (www.kopernikszkolnyfestiwalkulturyzydowskiej.blog.onet.pl).

U korzeni

Kolejne spotkania prowadziły licealistów do korzeni judaizmu, ale i dalej – poznania historii Żydów cieszyńskich.

Degustacja potraw kuchni żydowskiej – potrawy szybko znikają ze stołu

– Historyk Grzegorz Księ-

życ przedstawił nam wykład „Nad Jordanem, Nilem, Eufratem i Wisłą – z dziejów Narodu Wybranego”. Dr Janusz Spyra zaprosił nas na wycieczkę po Cieszynie – śladami Żydów Śląska Cieszyńskiego – opowiadają licealiści.

Diakon Kościoła ewangelicko-aubsburskiego, teolog Aleksandra Błahut-Kowalczyk wraz z licealistkami przygotowała prezentację o kobietach w Biblii

– To było naprawdę świetne spotkanie – mówią licealiści. – Dla każdej postaci z Biblii pani Błahut-Kowalczyk potrafiła odnaleźć odpowiednik w świecie współczesnym, w jej osobistej historii życia. Mówiła nam, jak cenne dla naszego życia rodzinnego może być znajomość takich wzorców z Biblii.

Teologowie ewangelicy przygotowali dla nich także kolejne spotkania: ks. Mirosław Podzorski opowiadał im o szabasie, ks. dr Marek Uglorz mówił o przestrzeni i czasie ludzkiego życia w tekstach Starego Testamentu, prowadził także warsztaty z hebrajskiego.

Młodzi sami przygotowali prezentację o muzyce klezmerskiej. Wzięli udział w warsztatach tańca żydowskiego, prowadzonych przez Dorotę Herok.

Wielkim zainteresowaniem cieszyło się spotkanie z Dorotą Wiewiórą – przewodniczącą Gminy Wyznaniowej Żydowskiej z Bielska-Białej. Opowiadała o codziennym życiu ortodoksyjnej rodziny żydowskiej, mówiła o znaczeniu świąt żydowskich i przestrzeganych podczas nich zasad.

Uzupełnieniem spotkania z Dorotą Wiewiórą była degustacja potraw kuchni żydowskiej, przygotowanych przez licealistki. – Przepisy znalazłyśmy w Internecie, część także w książce „Tradycje kulinarne Cieszyna”, gdzie jest rozdział poświęcony kuchni żydowskiej właśnie!

Był cymes, ciasta z bakaliami, placki z macy, sałatki, pasty. Na pewno się udało, bo potrawy szybko zniknęły ze stołu. A pochwała Doroty Wiewióry dla wszystkich przysmaków, a szczególnie dla pasty z jaj i cebuli była dla dziewczyn najlepszą nagrodą.

Przyjaciele Papieża

– Nie wszystkie klasy mogły brać udział w festiwalu, ale

tematyka judaizmu i korzeni chrześcijaństwa była obecna na lekcjach katechezy – dodaje Dorota Kania. – To, że festiwal odbywał się w tygodniu, w którym wspominaliśmy 3. rocznicę odejścia do domu Ojca papieża Jana Pawła II, to też nie przypadek. Ten aspekt też wykorzystaliśmy. Uczniowie słuchali fragmentu książki kard. Stanisława Dziwisza, w którym pisze on o przyjaźni Ojca Świętego z Jurkiem Klugerem, o wielkim szacunku Papieża dla Żydów i jego staraniom o pojednanie.

Festiwal cieszył się ogromnym zainteresowaniem licealistów i studentów Filii Uniwersytetu Śląskiego, którzy także uczestniczyli w wykładach. To na pewno nie ostatnie tego typu przedsięwzięcie w tej szkole. Licealiści stworzyli zespół redakcyjny, który chce przygotować publikację o festiwalu. Będzie pewnie świetnym źródłem wiedzy dla ich rówieśników, ■

Inność nie jest przerażająca

GABRIELA URBAŚ

POLONISTKA W LO IM. M. KOPERNIKA W CIESZYNIE

– Chciałyśmy, by Pierwszy Szkolny Festiwal Kultury Żydowskiej pomógł przezwyciężyć antysemitki stereotyp Żyda. Wśród naszych licealistów raczej nie spotykamy się z takim antysemitycznym myśleniem

o kulturze żydowskiej, ale tym bardziej chciałyśmy podkreślić, jak istotne jest, by w drugim zawsze widzieć najpierw człowieka, który czuje i jest wrażliwy tak jak i my.

DOROTA WIEWIÓRA

PRZEWODNICZĄCA GMINY WYZNANIOWEJ ŻYDOWSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ

– Spotkania jak to, na które zostałam zaproszona do Cieszyna, to najlepsze lekcje tolerancji. W Bielsku spotykam się z młodzieżą często. Są chłonni wiedzy

o historii Żydów zarówno w świecie, jak i w Polsce, w naszym regionie. Chcą słuchać o naszej kulturze, tradycjach, świętach. To zawsze doskonała okazja, by doświadczyć, że możemy żyć obok siebie, żyć razem, nie przeszkadzając sobie. Bo inność nie jest niczym przerażającym. Młodzież jest bardzo otwarta, ciekawa. Żyję nadzieją, że dzięki takim kontaktom o antysemityzmie będziemy słyszeć coraz mniej.

PANORAMA PARAFII – ŚWIADKOWIE CHRYSYTA. **Arcyksiężna Maria Krystyna Habsburg – konkatedralna parafia Narodzenia NMP w Żywcu**

Arcyksiężna i nasza Babcia

Arcyksiężna Maria Krystyna Habsburg – najlepszy ambasador Żywca

Z wypowiedzeniem słowa Habsburg żywieckie przedszkolaki mają jeszcze problem, ale bez oporów każde z nich mówi nasza Babcia albo babcia Marysieńka.

Kiedy dwa lata temu panie przedszkolanki prowadziły z dziećmi zajęcia na temat „Zamki, dwory, pałace”, mówiły im też o żywieckim zamku. Wtedy zrodził się pomysł, by poprosić arcyksiężną o patronat nad Przedszkolem nr 8.

Oczywiście księżna wyraziła zgodę, a zrobiła to z tak wielką radością, że zdobyła serca dzieci, nauczycieli i rodziców. Uroczystość nadania imienia odbyła się 8 grudnia 2006 r.

Dziś w każdej sali dzieci wskazują na portret księżnej. Choć nigdy nie założyła rodziny, ma dzięki przedszkolakom własną, liczną gromadkę dzieci, które traktuje jak wnuki: obdarowuje miłością, ale i zabawkami czy laskociami.

- Cudowna osoba, bardzo ciepła, serdeczna, żywa historia. Nasze przedszkole jest jedynym, które dotąd dostąpiło zaszczytu

Kiedy maluchy z Przedszkola nr 8 spacerują po żywieckim parku, podśpiewują: „**Puk, puk, serce bije równo, równusieńko, kochamy Cię księżno, nasza Marysieńko**”. I wiedzą, które okno zamku jest oknem apartamentu ich patronki – arcyksiężnej Marii Krystyny Habsburg.

jej patronatu, to dla nas ogromna radość. Drzwi zamku zawsze są dla nas otwarte. Zresztą jak i dla każdego... – podkreśla Alina Sanetra, dyrektor przedszkola.

Jakbym kij połknął

Tomasz Terteka, rzecznik żywieckiego magistratu, pamięta, jak kilka lat temu dostał służbowe zadanie: pomóc arcyksiężnej zredagować pewien oficjalny list. – Przeszedłem do arcyksiężnej, przedstawiłem się i... czułem się, jakbym kij połknął – wspomina. – Księżna od razu zauważyła to moje dziwne zachowanie. Spojrzała, uśmiechnęła się serdecznie i pamiętam, że aby rozładować tę niecodzienną dla mnie sytuację, powiedziała coś o moim imieniu, o jego pochodzeniu. Szybko dała mi odczuć, że mam się czuć swobodnie.

Panie Tomaszu – tak do dziś – mimo różnicy wieku, wielu odwiedzin i rozmów – zawsze zwraca się do niego arcyksiężna. – Wobec siebie jest bardzo wymagająca. Ale innych absolutnie nie mierzy tą miarą – dodaje Tomasz Terteka.

Najciekawszy zabytek

Kiedy w 2001 r. zamieszkała na żywieckim zamku, stała się najlepszym ambasadorem Żywca. Skromna, ubrana na czarno, ale zawsze otwarta na rozmowę z każdym. Często odwiedzała szkoły. Młodzież uwielbiała słuchać jej opowieści o historii Habsburgów – i tych pełnych humoru, i tych dramatycznych. Turycy lgnęli do niej, zawsze

ciepło przyjmowani na zamku. – Widocznie jestem tu najciekawszym zabytkiem – żartowała.

- Dziś stan zdrowia fizycznego nie pozwala księżnej na aktywny tryb życia, ale hart ducha pozostaje niezmienny – dodaje Tomasz Terteka.

Arcyksiężna urodziła się w Żywcu 8 grudnia 1923 r. Tu spędziła dzieciństwo. Po II wojnie jej rodzina zamieszkała w Krakowie. Majątek został skonfiskowany. Arcyksiężę Karol Olbracht wraz z rodziną zdecydował się na wyjazd do Szwecji.

- Maria Krystyna Habsburg pracowała jako sekretarka u profesorów Johna Lindai i Carla Wegeiliusa w Sztokholmie – opowiada Tomasz Terteka. – Chciała wstąpić do Zakonu Sióstr Misjonerek Lekarek w Drogheda w Irlandii, jednak z powodu choroby płuc nie została przyjęta. Od 1945 roku przebywała w Davos w Szwajcarii. 4 lutego 1970 r. została przyjęta do Związku Polskich Kawalerów Maltańskich w Rzymie jako „Dama Honorowa Zakonu”. Przez 39 lat nie przyjęła obywatelstwa szwajcarskiego. 28 marca 1993 r. dostała paszport Rzeczypospolitej Polskiej. 30 września 2001 r. otrzymała stałe zameldowanie w Żywcu – w apartamentach pałacu Habsburgów. Dopóki pozwalał jej stan zdrowia, uczestniczyła we wszystkich uroczystościach państwowych i religijnych miasta. Angażowała się w przedsięwzięcia charytatywne. W 2002 r. przekazała część swojej kolekcji obrazów Muzeum Miejskiemu.

Najpiękniejszy moment

- Bóg, Honor, Ojczyzna to słowa, które były drogowskazem dla moich przodków – podkreśla ar-

cyksiężna. – Rodzice wspomagali wszystkie inicjatywy społeczne i kulturalne związane z rozwojem naszej ukochanej Żywieczyny. Czuli się bardzo związani z Polską i odpowiedzialni za losy kraju. Podczas II wojny światowej ojciec nie zgodził się na podpisanie volkslisty. Mimo represji ze strony władz hitlerowskich, nasza rodzina nigdy nie wyrzekła się polskości. Przebywając na emigracji, nigdy nie straciłam nadziei i wiary, że jako obywatelka wolnej i niepodległej Polski będę mogła wrócić do ukochanego Żywca. Jestem szczęśliwa, że po latach spędzonych poza krajem wróciłam w rodzinne strony, gdzie jestem otoczona prawdziwą życzliwością i wspaniałą opieką ze strony władz i mieszkańców Żywca. Powrót do Polski był jednym z najpiękniejszych momentów w moim życiu...

Urszula Rogólska

W mojej opinii

S. KRYSZYNA RYCZEK, SZARYTKA

– Wraz z paniami ze Stowarzyszenia św. Wincentego à Paulo odwiedzamy księżną, służąc jej opieką.

Arcyksiężna jest dla nas czytelnym znakiem autentycznego ducha polskości i świadkiem Chrystusa. Jej postawa zawsze nas buduje. Niezwykle wrażliwa na innych, serdeczna, otwarta zwłaszcza na dzieci i młodzież. Na co dzień żyje sakramentami świętymi. Od lat bardzo cierpi z powodu różnych dolegliwości, ale nigdy tego nie okazuje... Emanuje z niej wspaniała prostota – i nie chodzi jedynie o skromność ubioru, ale i wielką pokorę ducha. Jest też dla nas wspaniałą nauczycielką żywej historii.